

Samenwerken in revalidatie en kanker

Wie behandeld wordt voor kanker, doorloopt een zeer intensief traject, zowel fysiek als mentaal. Daarom is het van groot belang om gezamenlijk aandacht te hebben voor nazorg tijdens en na de behandeling van kanker. Hierbij moeten de behoeften van de patiënt centraal staan, vinden Bernie Slok (leidinggevende binnen het oncologisch centrum van het Arnhemse ziekenhuis Rijnstate), Astrid Jongerden (manager van revalidatiecentrum Klimmendaal) en Marieke Kool (revalidatiearts in Klimmendaal en Rijnstate).

Tegen welke klachten lopen mensen aan na hun behandeltraject?

Slok: “Sommige mensen hebben het gevoel dat ze in een zwart gat terecht-komen nadat ze behandeld zijn voor kanker. Ze ervaren een belemmering in hun dagelijks functioneren en zijn zoekende naar een oplossing, maar weten niet goed waar ze met hun problemen terecht kunnen. De medische behandeling van kanker duurt lang en is heel intensief. Sommige mensen zitten vijf tot tien jaar in een nazorgtraject.”

Kool: “Mensen kunnen problemen ervaren op meerdere gebieden. Ze kunnen bang zijn dat de kanker terugkomt. Ook kunnen ze last hebben van vermoeidheid, somberheid, prikkelbaarheid of concentratieverlies. Soms vinden mensen het moeilijk dat ze opeens een andere rol vervullen binnen hun gezin, of ervaren ze problemen op het werk.

Uiteraard kunnen ook fysieke klachten opspelen. Zo kan de behandeling van kanker bijwerkingen veroorzaken als zenuwpijn, huidproblemen, oedeem, stijfheid in gewrichten en kan het effect hebben op het hart. Belangrijk doelen van revalidatie zijn om mensen de regie over hun leven terug te geven, ze te leren welke factoren van invloed zijn op hun klachten en hoe ze daarmee kunnen omgaan.”

Wie komen in aanmerking voor revalidatie?

Kool: “Medisch specialistische revalidatie is bedoeld voor patiënten die problemen hebben op meerdere gebieden die onderling met elkaar samenhangen. Het gaat om complexe problematiek waar een patiënt niet met slechts één behandelaar uit kan komen. De meerwaarde van een revalidatieprogramma is dat een volledig behandelteam tegelijkertijd start. Dit team heeft frequent overleg tijdens een multidisciplinair overleg waarbij wordt gekeken naar het probleem van de patiënt en het gemeenschappelijke behandelgoal. Iedere behandelaar heeft uiteraard zijn eigen subdoelen, maar het behandelteam als geheel heeft een hoofddoel: kwaliteit van leven bieden voor de patiënt.”

Hoe geven jullie invulling aan dat doel?

Slok: “Rijnstate en Klimmendaal zijn in januari gestart met een programma voor revalidatie bij kanker. We werken nauw samen met patiënten om te bepalen wat het beste traject is. We hebben een

Het behandelteam van Klimmendaal en Rijnstate

gezamenlijk overleg in het ziekenhuis waarin verschillende zorgverleners praten over de gezondheidssituatie van patiënten. Als ze in aanmerking komen voor dit programma, kunnen ze binnen een week terecht in het ziekenhuis bij de revalidatiearts voor een eerste intake.”

Jongerden: “We bieden een programma op maat van twaalf weken, waarbij allerlei zorgverleners betrokken zijn. De revalidatiearts en de patiënt stellen dat samen door te kiezen uit diverse modules. Er zijn groepsbehandelingen, vanwege het belang van lotgenotencontact, en individuele behandelingen. Wij vinden het belangrijk aan te sluiten bij de patiëntbehoefte. Daarom evalueren en verbeteren we het programma continu samen met patiënten, en gaan we de effectiviteit van de behandeling toetsen met wetenschappelijk onderzoek.

Onderscheidend aan het programma zijn de korte lijnen. De revalidatiearts vormt de link tussen ziekenhuis en revalidatiecentrum; deze arts zit bij het gezamenlijk overleg in het ziekenhuis, ontvangt patiënten op de polikliniek en begeleidt het team op Klimmendaal. Ook de logistiek is een speerpunt; een snelle deelname aan het programma staat centraal. Een ambitie is de verdere verbinding met de eerste lijn, om nazorg nog beter te organiseren.”

Meer informatie

Voor het programma is een verwijzing nodig naar de revalidatiearts via de huisarts of medisch specialist. Het programma is momenteel gericht op patiënten met borstkanker. In 2018 wordt het programma uitgebreid voor patiënten met darm-, prostaat- en longkanker.